

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 173/07-56

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. apríla 2008 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Lalíka prerokoval sťažnosť M. F., Ž., zastúpenej advokátkou JUDr. R. F., Š., ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 113/1994, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. F. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 113/1994 p o r u š e n é b o l o .

2. M. F. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 60 000 Sk (slovom šesťdesiat'tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Galanta p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. M. F. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 11 497 Sk (slovom jedenásťtisícštyristodevät'desiatsedem slovenských korún), ktorú j e Okresný súd Galanta p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. R. F. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti M. F. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 173/07-17 z 11. októbra 2007 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. F. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 113/1994.

2. Zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu 9. marca 2007 (doplnenej podaniami doručenými ústavnému súdu 7. júna 2007, 25. júna 2007, 3. júla 2007 a 25. februára 2008) vyplýva, že okresnému súdu bol 23. júna 1994 podaný návrh na začatie konania vo veci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode, v ktorom sťažovateľka má procesné postavenie odporkyne. Predmetné súdne konanie je okresným súdom vedené

pod sp. zn. 5 C 113/1994, od podania žaloby sa vystriedali viacerí pojednávajúci sudcovia a boli nariadené pojednávania: v roku 1994 - 8. 2., 19. 8., 16. 9., 11. 10., 8. 11., 9. 12., v roku 1995 - 27. 1., 10. 2., v roku 1996 - 2. 2., 9. 4., v roku 1997 - 8. 4., 17. 11., v roku 1999 - 28. 4., v roku 2003 - 21. 3., v roku 2004 - 4. 11., v roku 2006 - 7. 9., 19. 10. a v roku 2007 - 8. 2. a 8. 3.

Napriek viacerým vo veci vypracovaným znaleckým posudkom určujúcich hodnotu predmetov patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ako aj viacerým písomným vyjadreniam a ústnym prednesom účastníkov špecifikujúcich masu bezpodielového spoluvlastníctva, ako aj napriek rozsiahlemu dokazovaniu výsluchom svedkov a listinnými dôkazmi, okresný súd však do podania sťažnosti nerozhodol o návrhu ani na súde prvého stupňa.

Nečinnosťou okresného súdu vznikli zbytočné prieťahy v konaní, pretože okresný súd neprimerane dlho koná. Sťažovateľka je toho názoru, že postupom okresného súdu v posudzovanej veci je porušené základné právo zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3. Na výzvu ústavného súdu a v rámci vyjadrenia k stanovisku odporcu (po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie) sťažovateľka žiadala vydať tento nález:

„1. Okresný súd v Galante v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 113/94 porušil právo M. F. (...)

a) na súdnu ochranu podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (...)

b) na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv základných slobôd (...).

2. M. F. (...) priznáva náhradu škody vo výške 567.690,70,- Sk (...) a primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 000,- Sk(...), ktorú jej je Okresný súd v Galante povinný vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

3. M. F. (...) priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 44.904,- Sk + 19 % DPH (...), ktorú je Okresný súd v Galante povinný vyplatiť (...) do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

4. Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia odôvodnila tým, že: „Dĺžka súdneho konania neustále spôsobuje mojej mandantke psychickú traumu a ujmu, ktorá sa však nedá vyčíslit'.“

5. Sťažovateľka žiadosť o priznanie náhrady škody odôvodnila tak, že 15. októbra 2003 bol na dražbe speňažený nehnuteľný majetok patriaci do výlučného vlastníctva sťažovateľky, na ktorom viazlo záložné právo na zabezpečenie úveru poskytnutého za trvania manželstva. Hodnota tohto nehnuteľného majetku pred konaním dražby bola určená vo výške 934 110 Sk, avšak nehnuteľnosti sa podarilo speňažiť iba za cenu 431 417 Sk. Sumu uplatňovanej náhrady škody sťažovateľka špecifikovala takto:

- „502.693,- Sk ako rozdiel medzi hodnotou nehnuteľnosti zapísaných v k. ú. Ž. a cenou, za ktorú boli v skutočnosti predané na dražbe (...)
- 42.037,70,- Sk ako polovica hodnoty hnutelných vecí ohodnotených Ing. S. znaleckým posudkom zo dňa 14.12.1995
- 3.700,- Sk ako polovica hodnoty hnutelných vecí ohodnotených Ing. V. znaleckým posudkom zo dňa 26.10.1997
- 19.260,- Sk ako polovica hodnoty hnutelných vecí ohodnotených Ing. V. znaleckým posudkom zo dňa 18.02.1997.“

6. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci 29. januára 2008 písomne vyjadrila predsedníčka okresného súdu (sp. zn. Spr 1713/2007). Okrem rozpisu úkonov k vecnej stránke sa vyjadrila takto:

„do roku 1997, kedy zomrel zákonný sudca JUDr. M. K., bolo vytýčených okrem uvedených pojednávani ešte ďalších 13 pojednávani. Na pojednávani konanom dňa 08. 04. 1997 bolo nariadené znalecké pojednávani, pričom znalecký posudok bol predložený zákonnej sudkyňi JUDr. M. U. dňa 15. 02. 1999. Po predložení znaleckom posudku bolo vytýčené pojednávani na deň 28. 04. 1999 z dôvodu doložení rozpisu veci patriacich do BSM. Medzičasom ustanovený znalec zomrel, ktorú skutočnosť sa súd dozvedel v priebehu konania, na základe ktorej skutočnosti dňa 16. 12. 1999 bolo súdu zaslané osvedčenie o dedičstve. Dňa 18. 01. 2000 právny zástupca odporkyne JUDr. L. M. vypovedal plnú moc. Pretože zákonná sudkyňa JUDr. M. U. bola preložená na výkon funkcie sudcu na

Okresný súd P., vec bola pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. L. B., ktorá vo veci konala až do odchodu na materskú dovolenku.

Dňa 27. 08. 2004 spis bol pridelený na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi tunajšieho súdu JUDr. M. V., sudkyňa prvé pojednávanie vytýčila na deň 4. 11. 2004, ktoré pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že účastníci konania mali presne vyšpecifikovať všetky hnutelné a nehnuteľné veci, ktoré žiadajú aby boli vyporiadané v rámci BSM. Na návrh navrhovateľka bolo konanie prerušené do 23. 09. 2005, kedy navrhovateľ požiadal o pokračovanie v konaní. Následne na to bolo vytýčené ďalšie pojednávanie na deň 07. 09. 2006 a následne ďalšie pojednávania, ktoré sa odročovali z dôvodu neprítomnosti na pojednávaní predovšetkým odporkyne.

Dňa 18. 08. 2007 bol vyhlásený rozsudok, ktorý bol vypracovaný 30. 08. 2007 a 06. 09. 2007 vyexpedovaný. Proti rozhodnutiu v zákonnej lehote podal odvolanie navrhovateľ. (...)

V danej veci konanie prebieha od roku 1994. Zdlhavé konanie je zapríčinené predovšetkým tým, že vo veci konali 4 sudcovia a aj z dôvodu, že sami účastníci konania počas priebehu konania upresňovali veci patriace do BSM. “

7. K vyjadreniu okresného súdu zaujala stanovisko právna zástupkyňa sťažovateľky listom z 19. februára 2008, v ktorom uviedla: *„Vyjadrenie porušovateľa považujem za tendenčné a ničím nezdôvodňujúce priedahy v konaní, ktoré preukázateľne v uvedenom konaní v súvislosti s nečinnosťou porušovateľa nastali. Napriek tomu, že porušovateľ vytýčil viacero termínov pojednávania, tieto boli nariadené s neprimeraným časovým odstupom, súd nadbytočne a opätovne vyzýval účastníkov konania na upresnenie masy BSM napriek tomu, že vo veci boli vypracované viaceré znalecké posudky a na základe takto vykonaného dokazovania mohol meritórne vo veci rozhodnúť bez toho, aby celé konanie predlžoval nadbytočne niekoľko rokov.*

S ohľadom na uvedené je aj z vyjadrenia porušovateľa zrejme, že nedôsledne viedol prejednávanú vec, nezabezpečil, aby zákonný sudca rozhodol s ohľadom na náročnosť prejednáwanej veci v primeranej lehote. Trváme na podanej sťažnosti a máme za to, že je dôvodné jej v plnom rozsahu vyhovieť. “

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností a zo spisu okresného súdu sp. zn. 5 C 113/1994 ústavný súd zistil tento relevantný priebeh a stav predmetného konania:

Sťažovateľka v postavení odporkyne je účastníčkou súdneho konania, ktoré začalo na návrh navrhovateľa K. F. vo veci zrušenia a vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode. Žalobný návrh bol podaný okresnému súdu 28. júna 1994 a je vedený pod sp. zn. 5 C 113/1994. V ďalšom bol sled úkonov okresného súdu takýto:

Sudca vydal 11. júla 1994 kancelárii pokyn, aby vyzvala navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku.

Navrhovateľ zaplatil súdny poplatok 18. júla 1994.

Sudca vydal 27. júla 1994 kancelárii pokyn nariadiť termín pojednávania na 2. august 1994 a doručiť žalobný návrh sťažovateľke.

Súdneho pojednávania 2. augusta 1994 sa nezúčastnil navrhovateľ ani sťažovateľka, ktorí svoju neúčasť ospravedlnili. Okresný súd pojednávanie odročil na 19. august 1994.

Súdne pojednávanie 19. augusta 1994 okresný súd odročil na neurčito s tým, že uložil navrhovateľovi v lehote 5 dní špecifikovať žalobný návrh.

Navrhovateľ podaním 30. augusta 1994 doplnil žalobný návrh podľa výzvy okresného súdu.

Sudca vydal 7. septembra 1994 pokyn kancelárii nariadiť termín pojednávania na 16. september 1994.

Súdneho pojednávania 16. septembra 1994 sa zúčastnil navrhovateľ aj sťažovateľka. Okresný súd vypočul navrhovateľa. Súdne pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, aby sa sťažovateľka vyjadrila k veci v lehote 10 dní.

Sudca 30. septembra 1994 vydal kancelárii pokyn nariadiť pojednávania s termínom 11. október 1994.

Sťažovateľka sa k veci vyjadrila podaním okresnému súdu 11. októbra 1994.

Súdneho pojednávania 11. októbra 1994 sa zúčastnili obe sporové strany. Okresný súd pojednávanie odročil na neurčito s tým, aby sa navrhovateľ mohol vyjadriť k podaniu sťažovateľky.

Okresný súd uznesením č. k. 5 C 113/94-39 z 11. októbra 1994 uložil právnomu zástupcovi sťažovateľky poriadkovú pokutu v sume 2 000 Sk za neodôvodnený prietah v konaní.

Navrhovateľ 20. októbra 1994 zaujal stanovisko k vyjadreniu sťažovateľky.

Sudca dal 26. októbra 1994 kancelárii pokyn nariadiť termín pojednávania na 8. november 1994 a doručiť sťažovateľke stanoviská navrhovateľa na vyjadrenie.

Súdneho pojednávania 8. novembra 1994 sa zúčastnili sporové strany. Okresný súd vypočul sťažovateľku a súdne pojednávanie odročil na neurčito za účelom vykonania ďalšieho dokazovania.

Podaním okresnému súdu 22. novembra 1994 sa k veci vyjadril navrhovateľ.

Sudca dal 30. novembra 1994 kancelárii pokyn nariadiť termín pojednávania na 9. december 1994 a predvolať svedkov. Zároveň dal pokyn pripojiť k veci spis okresného súdu sp. zn. 5 C 193/93.

Podaním okresnému súdu 8. decembra 1994 požiadal právny zástupca sťažovateľky o odročenie pojednávania nariadeného na 9. december 1994 z dôvodu jej hospitalizácie a zároveň ospravedlnil neúčast' na pojednávaní.

Okresný súd 9. decembra 1994 súdne pojednávanie odročil na neurčito s tým, že uložil právnomu zástupcovi sťažovateľky povinnosť predložiť potvrdenie o práceneschopnosti sťažovateľky a zároveň povinnosť oznámiť okresnému súdu ukončenie práceneschopnosti sťažovateľky.

Právny zástupca oznámil okresnému súdu 13. januára 1995 termín ukončenia práceneschopnosti sťažovateľky. Ďalej uviedol, že potvrdenie lekára o práceneschopnosti predloží okresnému súdu sťažovateľka osobne.

Sudca dal 16. januára 1995 pokyn kancelárii nariadiť termín pojednávania na 27. január 1995 a predvolať svedkov.

Súdneho pojednávania 27. januára 1995 sa zúčastnili sporové strany. Okresný súd vypočul svedkov a pojednávanie odročil na 10. február 1995 za účelom vykonania dokazovania.

Súdneho pojednávania 10. februára 1995 sa zúčastnili sporové strany. Okresný súd vypočul svedkov a pojednávanie odročil na neurčito za účelom znaleckého dokazovania znalcom na ocenenie hnutel'ných a nehnuteľných vecí.

Okresný súd vydal uznesenie č. k. 5 C 113/94-105 z 18. mája 1995, ktorým ustanovil znalca na ocenenie nehnuteľnosti.

Okresný súd vydal uznesenie č. k. 5 C 113/94-106 z 18. mája 1995, ktorým ustanovil znalca na ocenenie hnutel'nosti.

Okresný súd vydal uznesenie č. k. 5 C 113/94-107 z 18. mája 1995, ktorým ustanovil znalca na ocenenie motorového vozidla.

Podaním 28. júna 1995 znalec predložil znalecký posudok na ocenenie vozidla spolu s vyúčtovaním odmeny a hotových výdavkov.

Podaním 23. októbra 1995 predložil znalec znalecký posudok na ocenenie nehnuteľnosti spolu s vyúčtovaním odmeny a hotových výdavkov.

Sudca dal 4. decembra 1995 pokyn kancelárii, aby vyzvala znalca Ing. S. na predloženie znaleckého posudku na hnutel'né veci a zároveň aby vrátil súdny spis.

Súdny znalec Ing. S. 14. decembra 1995 vyhotovil znalecký posudok na ocenenie hnutel'ných vecí.

Sudca dal 17. januára 1996 pokyn kancelárii, aby nariadila termín pojednávania na 2. február 1996 s tým, aby sťažovateľka v lehote 5 dní zaplatila okresnému súdu preddavok na znalecké dokazovanie v sume 4 000 Sk. V prípade, že ani na výzvu sťažovateľka neuhradí preddavok, potom nech kancelária prikročí k súdnemu vymáhaniu. Sudca uložil kancelárii, aby znalecké posudky boli zaslané právnym zástupcom sporových strán.

Dňa 1. februára 1996 sťažovateľka zložila preddavok na znalecké dokazovanie do pokladne okresného súdu.

Súdneho pojednávania 2. februára 1996 sa zúčastnili sporové strany. K znaleckým posudkom sa vyjadril navrhovateľ aj sťažovateľka. Okresný súd pojednávanie odročil na neurčito s tým, že účastníkom konania dal možnosť spor ukončiť mimosúdne a stanovil im lehotu 30 dní. Po tejto lehote mal navrhovateľ oznámiť okresnému súdu, či trvá na podanom návrhu.

Podaním 5. marca 1996 navrhovateľ oznámil okresnému súdu, že k mimosúdnej dohode nedošlo a požiadal o predĺženie lehoty na mimosúdne ukončenie sporu do 23. marca 1996.

Sudca dal 25. marca 1996 pokyn kancelárii nariadiť termín pojednávania na 9. apríl 1996.

Súdneho pojednávania 9. apríla 1996 sa zúčastnili sporové strany. Okresný súd vypočul navrhovateľa, sťažovateľku a znalca. Súdne pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že bude vykonané ďalšie dokazovanie znalcom z odboru stavebníctva.

Okresný súd uložil sťažovateľke povinnosť, aby predložila hodnoverný doklad o tom, že je solventná vyplatiť protihodnotu podielu navrhovateľa z nehnuteľnosti.

Okresný súd vydal 9. októbra 1996 uznesenie č. k. 5 C 113/94-166, ktorým ustanovil znalca na ocenenie nehnuteľnosti.

Okresný súd dal 9. januára 1997 pokyn kancelárii, aby vyzvala súdneho znalca Ing. arch. V. V. na predloženie znaleckého posudku podľa uznesenia z 9. októbra 1996.

Podaním 18. februára 1997 znalec predložil okresnému súdu znalecký posudok spolu s vyúčtovaním odmeny a náhrady hotových výdavkov.

Sudca dal 7. marca 1997 pokyn kancelárii, aby doručila znalecký posudok právnym zástupcom sporových strán a zároveň aby v lehote 8 dní oznámili, v ktorých peňažných ústavoch, pod akými číslami mali navrhovateľ a sťažovateľka vklady a pôžičky, ktoré treba v rámci bezpodielového spoluvlastníctva manželov vyporiadať.

Sudca dal 25. marca 1997 pokyn kancelárii nariadiť termín súdneho pojednávania na 8. apríl 1997.

Podaním 26. marca 1997 sa na výzvu okresného súdu vyjadril navrhovateľ.

Sťažovateľka predložila okresnému súdu doklady o pôžičkách, ktoré je potrebné vyporiadať.

Súdneho pojednávania 8. apríla 1997 sa zúčastnili sporové strany. Okresný súd vypočul navrhovateľa i sťažovateľku a pojednávanie odročil na neurčito za účelom vykonania ďalšieho dokazovania.

Okresný súd vydal 17. júla 1997 uznesenie č. k. 5 C 113/94-201, ktorým ustanovil znalca z odboru stavebníctva na stanovenie zostatkovej hodnoty hnutelných vecí.

Podaním 5. novembra 1997 znalec predložil znalecký posudok spolu s vyúčtovaním svojej odmeny a hotových výdavkov.

Okresný súd dal 10. novembra 1997 pokyn kancelárii nariadiť termín pojednávania na 17. november 1997 a zaslať znalecký posudok právnym zástupcom sporových strán na vyjadrenie.

Súdneho pojednávania 17. novembra 1997 sa zúčastnili účastníci sporu. Okresný súd vypočul navrhovateľa a sťažovateľku a pojednávanie odročil na neurčito za účelom vykonania ďalšieho dokazovania. Okresný súd uložil povinnosť sťažovateľke v lehote 10 dní predložiť dôkazy.

Opatrením podpredsedu okresného súdu zo 6. júla 1998 bola vec pridelená inému sudcovi z dôvodu úmrtia zákonného sudcu.

Okresný súd listom z 1. decembra 1998 vyzval znalca Ing. V., aby vrátil spis aj so znaleckým posudkom.

Podaním 15. februára 1999 súdny znalec Ing. arch. V. predložil znalecký posudok spolu s vyúčtovaním odmeny a náhrady hotových výdavkov.

Sudca dal 19. februára 1999 pokyn kancelárii, aby doručila znalecké posudky účastníkom konania.

Sudca dal 8. apríla 1999 pokyn kancelárii nariadiť termín pojednávania na 28. apríl 1999.

Listom z 28. apríla 1999 sa ospravedlnil právny zástupca sťažovateľky prostredníctvom faxovej správy o 11.14 h z neúčasti na pojednávaní 28. apríla 1999 o 13.00 h, pretože je v zahraničí. Súdneho pojednávania 28. apríla 1999 sa zúčastnil navrhovateľ. Sťažovateľka ani jej právny zástupca sa súdneho pojednávania nezúčastnili.

Okresný súd pojednávanie 28. apríla 1999 odročil na neurčito.

Okresný súd vydal uznesenie č. k. 5C 113/94-226 zo 14. mája 1999, ktorým priznal znalcovi odmenu a náhradu hotových výdavkov.

Okresný súd vydal uznesenie č. k. 5 C 113/94-229 zo 14. mája 1999, ktorým priznal znalcovi odmenu a náhradu hotových výdavkov.

Sudca dal 20. júla 1999 pokyn kancelárii, aby zistila adresu znalca.

Sudca dal 11. októbra 1999 pokyn kancelárii, aby vyzvala navrhovateľa na rozpis vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov s návrhom na vyporiadanie.

Okresný súd žiadal listom 11. októbra 1999 Okresný súd T., aby oznámil číslo konania, pod ktorým prebieha dedičské konanie po nebohom E. M.

Okresný súd T. 16. decembra 1999 oznámil číslo dedičského konania po nebohom E. M.

Sudca dal 23. septembra 2002 pokyn kancelárii, aby vyzvala navrhovateľa na rozpis vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov s návrhom na vyporiadanie. Právna zástupkyňa navrhovateľa výzvu okresného súdu prevzala 30. septembra 2002.

Sudca dal 14. januára 2003 pokyn kancelárii, aby vyzvala navrhovateľa na rozpis vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov s návrhom na vyporiadanie a oznámenie, či má námietky proti znaleckému posudku, ďalej aby vyzvala sťažovateľku na predloženie dôkazov v lehote 10 dní od doručenia výzvy. Okresný súd sťažovateľke uložil povinnosť vyjadriť sa k znaleckému posudku Ing. arch. V.

Sťažovateľka sa podaním 13. februára 2003 vyjadrila na výzvu okresného súdu zo 14. januára 2003 a predložila dôkazy.

Sudca dal 28. februára 2003 pokyn kancelárii nariadiť termín pojednávania na 21. marec 2003.

Súdneho pojednávania 21. marca 2003 sa zúčastnili účastníci sporu. Navrhovateľ navrhol mimosúdnu dohodu a za tým účelom žiadal pojednávanie odročiť. Okresný súd pojednávanie odročil na neurčito. Okresný súd uložil povinnosť navrhovateľovi i sťažovateľke, aby v lehote do jedného mesiaca oznámili, či došlo k mimosúdnej dohode. Ak nedôjde k mimosúdnej dohode, majú v tej istej lehote predložiť návrh na vyporiadanie bezpodielového majetku.

Sudca dal 28. apríla 2003 pokyn kancelárii vyzvať navrhovateľa, aby oznámil, či došlo k mimosúdnej dohode a či trvá na podanom žalobnom návrhu. V prípade, že trvá na podanom návrhu, má predložiť návrh na vyporiadanie bezpodielového majetku.

Podaním 6. mája 2003 právna zástupkyňa navrhovateľa oznámila okresnému súdu, že k mimosúdnej dohode nedošlo.

Sudca dal 30. júna 2003 pokyn kancelárii vyzvať navrhovateľa, aby oznámil, či došlo k mimosúdnej dohode a či trvá na podanom žalobnom návrhu. V prípade, že trvá na podanom návrhu, má predložiť návrh na vyporiadanie bezpodielového majetku v zmysle vypracovaných znaleckých posudkov.

Navrhovateľ podaním 17. júla 2003 oznámil okresnému súdu, že k mimosúdnej dohode nedošlo.

Sudca dal 14. augusta 2003 pokyn kancelárii vyzvať navrhovateľa na spresnenie návrhu na vyporiadanie bezpodielového majetku a oznámenie, akým spôsobom navrhuje vyporiadať bezpodielové spluvlastníctvo.

Navrhovateľ podaním na okresnom súde 18. septembra 2003 upresnil žalobný návrh.

Sudca dal 29. októbra 2003 pokyn kancelárii, aby doručila sťažovateľke podanie navrhovateľa z 18. septembra 2003. Zásielku pošta vrátila okresnému súdu ako nedoručenú 7. novembra 2003.

Okresný súd listami vypravenými 28. novembra 2003 zisťoval adresu sťažovateľky prostredníctvom Obecného úradu Ž., navrhovateľa a Registra obyvateľov Slovenskej republiky Banská Bystrica.

Register obyvateľov Slovenskej republiky Banská Bystrica podaním 15. decembra 2003 oznámil okresnému súdu adresu sťažovateľky: Ž. 766.

Obecný úrad Ž. podaním 17. decembra 2003 oznámil okresnému súdu adresu sťažovateľky: Ž. 766, s poznámkou, že na uvedenej adrese sa sťažovateľka nezdržiava, pretože sa odsťahovala na neznáme miesto.

Okresný súd listom vypraveným 8. januára 2004 zisťoval adresu sťažovateľky prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru V.

Obvodné oddelenie Policajného zboru V. podaním 21. januára 2004 oznámilo okresnému súdu adresu sťažovateľky: Ž. 766, prechodne Ž. 754, s poznámkou, že na

uvedených adresách sa sťažovateľka nezdržiava, pretože sa odsťahovala na neznáme miesto do M.

Okresný súd listom vypraveným 23. januára 2004 zisťoval adresu sťažovateľky prostredníctvom navrhovateľa, pretože jeho zásielky nepreberala, a v dôsledku toho nemôže okresný súd konať.

Navrhovateľ podaním 5. februára 2004 oznámil okresnému súdu, že nevie udať adresu sťažovateľky.

Sudca dal 15. júna 2004 pokyn kancelárii, aby požiadala Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v B., M., o zistenie adresy sťažovateľky.

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v B., M., faxom 13. júla 2004 oznámilo okresnému súdu, že sťažovateľka nie je vedená v evidencii občanov prihlásených k trvalému, resp. prechodnému pobytu v M.

Sudca dal 16. júla 2004 pokyn kancelárii, aby požiadala Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, aby vyžiadalo od Ministerstva spravodlivosti M. správu o tom, či sťažovateľke nie je vo väzbe alebo vo výkone trestu v M.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky listom 27. júla 2004 odpovedalo na výzvu okresného súdu 16. júla 2004 (bez oznámenia adresy sťažovateľky).

Sudca dal 22. septembra 2004 pokyn kancelárii nariadiť termín pojednávania na 4. november 2004.

V úradnom zázname okresného súdu 22. septembra 2004 sa konštatuje, že sťažovateľka sa dostavila na okresný súd bez predvolania 22. septembra 2004 a uviedla, že formálne je vedená k trvalému pobytu v Ž. 766, ale na uvedenej adrese sa nezdržiava, pretože dom bol predaný v rámci exekúcie a musela sa z neho vystáhnout' v lehote 10 dní. Striedavo žije v M. u svojich detí a R. u príbuznej, ktorí jej poskytnú ubytovanie na určitý čas. Okresný súd zároveň doručil sťažovateľke predvolanie na pojednávanie nariadené na 4. november 2004 a vyjadrenie navrhovateľa k veci. Súdneho pojednávania 4. novembra 2004 sa zúčastnili sporové strany. Okresný súd vypočul navrhovateľa i sťažovateľku a pojednávanie odročil na neurčito s tým, že určil účastníkom sporu lehotu do 15. januára 2005, aby sa dohodli na ďalšom postupe pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva.

Navrhovateľ podaním okresnému súdu 13. januára 2005 navrhol, aby konanie vo veci bolo prerušené na dobu dvoch mesiacov, pretože sa na takomto postupe dohodol so sťažovateľkou.

Sudca dal 17. januára 2005 pokyn kancelárii, aby spis odstúpila vyššiemu súdnemu úradníkovi na vypracovanie uznesenia o prerušení konania.

Okresnému súdu 4. februára 2005 právna zástupkyňa sťažovateľky doručila záznam z 11. januára 2005 podpísaný účastníkmi sporu, v ktorom je dohodnuté, že navrhovateľ požiada o prerušenie súdneho konania na dobu dvoch mesiacov.

Okresný súd vydal uznesenie č. k. 5 C 113/94-347 z 2. februára 2005, ktorým prerušil súdne konanie.

Vyšší súdny úradník usmernil kanceláriu okresného súdu 19. augusta 2005, aby účastníci konania v lehote 10 dní oznámili, ako žiadajú v konaní pokračovať, pretože 2-mesačná lehota od prerušenia konania uplynula.

Navrhovateľ sa vyjadril k veci podaním 23. septembra 2005 a navrhol okresnému súdu, aby v konaní pokračoval.

Vyšší súdny úradník vyzval 3. novembra 2005 kanceláriu okresného súdu, aby doručila podanie navrhovateľa z 23. septembra 2005 na vyjadrenie právnej zástupkyňi sťažovateľky a stanovila lehotu na vyjadrenie 10 dní.

Sťažovateľka 15. decembra 2005 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne zaujala stanovisko k vyjadreniu navrhovateľa z 23. septembra 2005.

Kancelária okresného súdu 13. januára 2006 predložila spis sudcovi na nariadenie termínu pojednávania.

Okresný súd N. podaním z 25. mája 2006 požiadal o zaslanie spisu sp. zn. 5C/113/1994.

Sudca dal 25. mája 2006 pokyn kancelárii nariadiť termín pojednávania na 7. september 2006.

Okresný súd vydal uznesenie č. k. 5 C 113/94-361 z 29. mája 2006, ktorým rozhodol pokračovať v súdnom konaní.

Okresný súd N. podaním z 21. júna 2006 urgoval zaslanie spisu sp. zn. 5 C/113/1994 s tým, že požadovaný spis bude obratom vrátený.

Okresný súd 15. augusta 2006 zaslal Okresnému súdu N. spis sp. zn. 5 C/113/1994.

Právna zástupkyňa sťažovateľky faxom zaslaným okresnému súdu 6. septembra 2006 ospravedlnila svoju aj sťažovateľkinu neúčast' na súdnom pojednávaní 7. septembra 2006 z dôvodu, že nebola dodržaná lehota podľa § 115 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) pre právnu zástupkyňu, lebo predvolanie na pojednávanie dostala len 4. septembra 2006 a sťažovateľka trvá na jej účasti. Požiadala o odročenie pojednávania.

Okresný súd súdne pojednávanie 7. septembra 2006 odročil z dôvodu neprítomnosti sťažovateľky a jej právnej zástupkyne na 19. október 2006.

Právna zástupkyňa sťažovateľky faxom zaslaným okresnému súdu 18. októbra 2006 ospravedlnila svoju aj sťažovateľkinu neúčast' na súdnom pojednávaní 19. októbra 2006 z dôvodu svojej práceneschopnosti a priložila potvrdenie lekára o dočasnej práceneschopnosti. Sťažovateľka trvala na jej účasti, a preto požiadala o odročenie pojednávania.

Okresný súd uznesením súdne pojednávanie 19. októbra 2006 odročil na neurčito z dôvodu, že o odročenie požiadala právna zástupkyňa sťažovateľky. Navrhovateľ pred pojednávaním oznámil okresnému súdu, že žalobný návrh v celom rozsahu berie späť, preto okresný súd vyzval sťažovateľku, aby sa k návrhu na zastavenie konania vyjadrila.

Okresný súd listom z 19. októbra 2006 požiadal právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby sa v lehote 5 dní vyjadrila, či sťažovateľka súhlasí so späťvzatím žalobného návrhu. V prípade, že nesúhlasí so späťvzatím žalobného návrhu, má uviesť dôvody a oznámiť, či žiada pokračovať v konaní. Výzvu okresného súdu právna zástupkyňa prevzala 30. októbra 2006.

Právna zástupkyňa sťažovateľky podaním 8. novembra 2006 oznámila okresnému súdu, že nesúhlasí so späťvzatím žalobného návrhu a zastavením konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, a uviedla aj dôvody, pre ktoré nesúhlasí so späťvzatím žalobného návrhu a návrhom na zastavenie konania. Zároveň predložila návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva z 11. októbra 2006.

Sudca dal pokyn kancelárii nariadiť termín pojednávania na 8. február 2007 s tým, aby sa navrhovateľ vyjadril k podaniu sťažovateľky z 8. novembra 2006.

Navrhovateľ doručil okresnému súdu vyjadrenie k návrhu sťažovateľky na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva z 11. októbra 2006.

Okresný súd súdne pojednávanie 8. februára 2007 odročil na 8. marec 2007 z dôvodu, že účastníci konania požiadali o poskytnutie lehoty jedného mesiaca na mimosúdne vyriešenie sporu. Sťažovateľka sa vopred ospravedlnila z neúčasti na súdnom pojednávaní z dôvodu, že sa bude zdržiavať 2-3 mesiace v zahraničí, a súhlasila s tým, aby ju zastupovala právna zástupkyňa.

Navrhovateľ podaním okresnému súdu 6. marca 2007 navrhol spôsob vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Právna zástupkyňa sťažovateľky podaním okresnému súdu 12. marca 2007 ospravedlnila svoju neúčasť na súdnom pojednávaní 8. marca 2007 z dôvodu, že pokladá za potrebné vypočúť sťažovateľku na pojednávaní, avšak 8. marca 2007 to nie je možné, lebo sťažovateľka sa zdržiava v zahraničí. Súhlasila, aby okresný súd konal aj bez neprítomnosti jej i sťažovateľky. Zároveň predložila okresnému súdu výsledky mimosúdneho rokovania.

Navrhovateľ doručil okresnému súdu svoje vyjadrenie z 5. marca 2007 k návrhu sťažovateľky na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva.

Okresný súd súdne pojednávanie 8. marca 2007 odročil na 24. máj 2007 z dôvodu vypočutia sťažovateľky.

Právna zástupkyňa sťažovateľky sa podaním okresnému súdu 4. apríla 2007 vyjadrila k návrhom navrhovateľa.

Okresný súd uskutočnil súdne pojednávanie 24. mája 2007 za prítomnosti navrhovateľa a právnej zástupkyne sťažovateľky. Vypočul navrhovateľa a odročil súdne pojednávanie na 21. jún 2007. Okresný súd uložil právnej zástupkyňi, aby zabezpečila účasť sťažovateľky na súdnom pojednávaní.

Súdne pojednávanie 21. júna 2007 bolo uskutočnené za prítomnosti navrhovateľa a právnej zástupkyne sťažovateľky. Okresný súd vypočul navrhovateľa, ktorý v písomnej podobe predložil návrh z 20. júna 2007 a odročil súdne pojednávanie na 14. august 2007. Okresný súd uložil právnej zástupkyňi, aby sa do 10 dní vyjadrila k návrhu navrhovateľa z 20. júna 2007.

Právna zástupkyňa sťažovateľky sa podaním okresnému súdu 2. augusta 2007 vyjadrila tak, že zotrváva na svojich doterajších vyjadreniach vo veci.

Súdne pojednávanie 14. augusta 2007 bolo uskutočnené za prítomnosti navrhovateľa a právnej zástupkyne sťažovateľky. Okresný súd vykonal dokazovanie listinami. Vypočul

navrhovateľa a vyjadrila sa aj právna zástupkyňa sťažovateľky. Okresný súd odročil pojednávanie na 17. august 2007 za účelom vyhlásenia rozsudku.

Okresný súd 17. augusta 2007 rozhodol rozsudkom vo veci samej.

Písomné vyhotovenie rozsudku č. k. 5 C/113/1994-506 zo 17. augusta 2007 bolo doručené sťažovateľke 11. septembra 2007.

Navrhovateľ podal 3. októbra 2007 odvolanie proti rozsudku.

Okresný súd vyzval navrhovateľa 5. októbra 2007 na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie proti rozsudku a zároveň zaslal právnej zástupkyňi sťažovateľky odvolanie navrhovateľa, aby sa v lehote 10 dní k nemu vyjadrila.

Podaním 22. októbra 2007 sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadrila sťažovateľka prostredníctvom právnej zástupkyne.

Navrhovateľ podaním z 22. októbra 2007 zaplatil súdny poplatok za odvolanie.

Okresný súd predložil spis Krajskému súdu v Trnave 23. októbra 2007 na rozhodnutie o odvolaní.

Krajský súd v Trnave 29. októbra 2007 prijal spis okresného súdu a zaevidoval ho pod sp. zn. 23 Co/246/2007.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou: „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola

rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné vedomosti, ustanoví súd podľa § 127 OSP po vypočutí účastníkov znalca. Ustanovení znalci boli povinní podľa § 8 zákona č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch v znení neskorších predpisov (s účinnosťou od 1. septembra 2004 podľa § 16 ods. 2 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) vykonať znaleckú činnosť riadne a včas.

1. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria považuje ústavný súd aj povahu prerokúvanej veci. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1.1 Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o návrhu na zrušenie a vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva, teda po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že doterajší priebeh konania ovplyvnila faktická zložitosť veci

(potreba znaleckých posudkov na ocenenie hnutelných a nehnuteľných vecí), pričom na tvorbu znaleckých posudkov okresný súd postupne ustanovil viacerých súdnych znalcov, a to z dôvodu nedostatkov podaného návrhu (neujasnenosti predmetu sporu), nesústreďenosti, ako aj nedostatočných osobných a časových dispozícií, či nesúhlasu účastníkov s navrhnutými riešeniami. Preto ústavný súd pri posudzovaní priet'ahov v konaní a určení výšky finančného zadost'učinenia v prospech okresného súdu zohľadnil len čiastočne „faktickú“ zložit'osť vecí. Sudca prejavil váhavosť a nerozhodnosť a uspokojil sa s formalizovaným postupom, znášal priet'ahy v činnosti ustanovených znalcov a nevyužíval efektívne zákonné možnosti na zjednanie nápravy.

1.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd pri preskúmaní spisu zistil okolnosti, na základe ktorých sťažovateľka čiastočne prispela k zbytočným priet'ahom v konaní.

Sťažovateľka svojím správaním tiež prispela k priet'ahom v konaní, pretože sa nezdržiavala na svojej adrese a ani neoznámila okresnému súdu, kde sa v tom čase zdržiava. Okresný súd mal ťažkosti s doručovaním písomností najmä v čase od 7. novembra 2003, keď zásielku pošta vrátila okresnému súdu ako nedoručenú, a v dôsledku toho nemohol okresný súd konať vo veci plynulo od novembra 2003 do 22. septembra 2004.

Okresný súd musel zisťovať adresu sťažovateľky prostredníctvom Obecného úradu Ž. navrhovateľa a Registra obyvateľ'ov Slovenskej republiky Banská Bystrica, Obvodného oddelenia Policajného zboru V., Veľ'vyslanectva Slovenskej republiky v B., M., Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Ústavný súd nemohol v súvislosti so správaním sťažovateľky a na jej ťarchu prehliadnúť ani skutočnosť, že predmet súdneho konania (vyporiadanie BSM) si vyžadoval aktivitu a súčinnosť aj samotných účastníkov konania, ktorú obaja účastníci (teda aj sťažovateľka) pravidelne opakujúcimi postojmi počas konania prejavovali v tom zmysle, že sa dohodnú mimosúdne, resp. menili masu tvoriacu predmet BSM. V tom zmysle navrhovali, resp. súhlasili (aj sťažovateľka) s prerušením konania (február 2005, február

2007), navrhovateľ zobral návrh späť (19. októbra 2006), so späťvzatím však sťažovateľka nesúhlasila.

1.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom konajúceho okresného súdu v predmetnej veci. Sťažovateľka v sťažnosti nekonkretizovala obdobia, počas ktorých malo dôjsť k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní, ale poukázala na celkovú dĺžku konania v trvaní viac ako 13 rokov.

Okresný súd zdôvodnil zdĺhavé konanie vo veci aj tým, že vo veci konali postupne štyria sudcovia.

Obranu okresného súdu spočívajúcu v personálnych problémoch ako dôvodu, ktorý by mal byť objektívnou príčinou spôsobujúcou priet'ahy v konaní, ústavný súd neakceptoval. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99, III. ÚS 17/02) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní.

Okresný súd v tomto ohľade porušil zákonnú povinnosť ustanovenú v § 100 OSP, ktorá spočíva v tom, že mal postupovať vo veci aj bez ďalších návrhov tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Okresný súd konal neefektívne od 17. novembra 1997 do 1. decembra 1998 a s priet'ahmi v konaní od roku 1998. Vo veci neboli vykonané žiadne procesné úkony v čase od 11. októbra 1999 do 23. septembra 2002 v trvaní necelých 3 rokov.

Aj vzhľadom na uvedené (pozri časť II a 1. bod III. časti odôvodnenia) ústavný súd z hľadiska priet'ahov v konaní hodnotil postup okresného súdu ako celok. Napriek tomu,

že okresný súd v danej veci ani raz vecne nerozhodol do podania sťažnosti, vykonával procesné úkony spojené s prípravou pojednávania, vykonával pojednávania, zabezpečoval dôkazy, na ktoré sa účastníci odvolávali, ustanovoval znalcov na ocenenie hnutel'ných a nehnuteľných vecí, doručoval písomnosti, avšak predsa nekonal koncentrovane a efektívne.

Ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 113/1994 už len z dôvodu celkového trvania tohto konania (viac ako 13 rokov) došlo u sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedenú dĺžku konania nemožno v rozumnej miere ospravedlniť (vyjmúc čiastočne faktickú náročnosť a správanie účastníkov konania) žiadnymi relevantnými okolnosťami tohto prípadu.

2. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

3. Ústavný súd nemohol prikázať okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov, lebo vec sa v čase rozhodovania ústavného súdu nachádzala na odvolacom súde a ani sťažovateľka to nežiadala.

4. Aj keď ústavný súd neprikázal okresnému súdu, aby v konaní sp. zn. 5 C 113/1994 konal bez zbytočných prieťahov (táto povinnosť pre prípad vrátenia veci okresnému súdu vzhľadom na predchádzajúci výrok podľa bodu 2 je nepochybne daná, pozn.), nepovažoval vzhľadom na okolnosti prípadu uplatnenie tejto svojej právomoci za dostatočné na to, aby sa dosiahla vo veci účinná náprava, a preto dospel k záveru, že treba rozhodnúť aj o žiadosti sťažovateľky priznať jej primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka v sťažnosti žiadala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 500 000 Sk z dôvodov pretrvávajúcej psychickej traumy vyplývajúcej zo situácie, ktorá jej sťažuje dlhšiu dobu vyporiadať svoje majetkové pomery.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Pri určení jeho výšky ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu celkovú dĺžku konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 5 C 113/1994, čiastočne berúc do úvahy „faktickú“ zložitost' veci (pozri bod 1.1 tejto časti odôvodnenia) vrátane správania sťažovateľky (pozri bod 1.2 tejto časti odôvodnenia), ako aj naplnenie princípu spravodlivosti ústavný súd považoval priznanie sumy 60 000 Sk za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nepredstavuje realizáciu práva priznaného čl. 46 ods. 3 ústavy, t. j. primerané finančné zadosťučinenie nemožno stotožňovať s odškodným, s náhradou či už za skutočnú škodu alebo za ušlý zisk.

Podobne už ústavný súd uviedol, že „cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je náhrada nemajetkovej ujmy, a nie prípadná náhrada škody“ (III. ÚS 75/01) alebo „Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného

zadosťučinenia je síce zmiernenie nemajetkovej ujmy, avšak nie prípadná náhrada škody“ (IV. ÚS 15/03).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

5. Sťažovateľka žiada priznať náhradu škody v sume 567.690,70 Sk z dôvodu, že na dražbe bol speňažený nehnuteľný majetok patriaci do výlučného vlastníctva sťažovateľky v nižšej sume, ako bol ocenený.

Vzhľadom na to, že sťažovateľka (ktorá bola kvalifikovane zastúpená advokátkou) výslovne žiada náhradu škody (čl. 46 ods. 3 ústavy), o ktorej ústavný súd primárne nerozhoduje, sťažovateľke náhradu škody ústavný súd nemohol priznať.

Podľa čl. 127 ods. 4 ústavy zodpovednosť toho, kto porušil práva a slobody podľa odseku 1, za škodu alebo inú ujmu nie je rozhodnutím ústavného súdu dotknutá.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke, ktorá bola vo veci (namietaných porušení práv) úspešná, vznikli trovy konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátkou. Advokátka vykonala tri úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, písomné podanie (sťažnosť) z 9. marca 2007 a vyjadrenie z 29. januára 2008. Odmena za jeden úkon právnych služieb v roku 2007 (v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, t. j. 1/6 z výpočtového základu 17 822 Sk) je 2 970

Sk, čo spolu s režijným paušálom 178 Sk predstavuje sumu $3\,148\text{ Sk} + 19\% \text{ DPH} = 3\,746\text{ Sk}$. Odmena za jeden úkon právnych služieb v roku 2008 (v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, t. j. 1/6 z výpočtového základu 19 056 Sk) je 3 176 Sk, čo spolu s režijným paušálom 190 Sk predstavuje sumu $3\,366\text{ Sk} + 19\% \text{ DPH} = 4\,005\text{ Sk}$.

Odmena advokátke za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom predstavuje celkovú sumu (za tri úkony právnych služieb) 11 497 Sk, ktorú je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2008